

Styrdokument för kommunens arbete med extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap 2023–2026

<i>Dokumenttyp</i>	Styrdokument
<i>Beslutad av</i>	Kommunfullmäktige
<i>Datum</i>	2023-05-29, § 142
<i>Reviderad</i>	
<i>Dnr</i>	KS 2023–077
<i>Dokumentansvarig</i>	Krisberedskap- Säkerhetssamordnare

Innehåll

Beskrivning av styrdokument och funktion.....	3
Övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperiod.....	4
Övergripande styrning av arbetet med krisberedskap inom kommunens organisation och kommunala bolag.....	5
Kommunens krisledningsorganisation och ansvar för krisberedskap.....	5
Kommunstyrelsen	6
Instruktion för kommundirektör	6
Krisledningsstab	6
Krisledningsnämnd	7
POSOM/Krisstöd	7
Kommunala bolag.....	7
Geografiskt områdesansvar	7
Övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperiod.....	8
Kommunens övergripande process för Risk- och Sårbarhetsanalys.....	8
Utvärdering av kris/händelse/övning/utbildning.....	8
Risk och sårbarhetsanalys	9
Risk- och sårbarhetsmetod, deltagande och målbild.....	9
Kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar	11
Mål för det geografiska områdesansvaret	11
Planering avseende krisberedskap	12
Prioriterade områden.....	12
Höjd beredskap/Civilt försvar	14
Civilt försvar och höjd beredskap i Hörby kommun.....	15
Statlig ersättning	15
Utbildning och Övningsplan Hörby kommun.....	19

Beskrivning av styrdokument och funktion

Kommunens krisberedskap grundar sig på lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH), samt förordning (2006:637) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (FEH).

Det grundar sig även i Överenskommelsen om kommunernas krisberedskap (SKR 18/03101 MSB 2018–09779) där rådande överenskommelse är förlängd, och Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar (Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar är ett komplement till Överenskommelse om kommunernas krisberedskap hanteras överenskommelserna fristående när det gäller ersättningar. Åtagande som inte uppfyllts i en av överenskommelserna ska inte påverka ersättningen i den andra överenskommelsen) som tecknats mellan Myndigheten för Samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

Överenskommelserna preciserar mål och ersättning för kommunernas uppgifter enligt LEH. Avsikten är att en ny överenskommelse från och med 2023 ska reglera kommunernas arbete med både krisberedskap och civilt försvar.

Detta styrdokument beskriver kommunens övergripande inriktning och prioritering för arbetet inom krisberedskap och civilt försvar för perioden 2023–2026. Innehållet syftar till att uppfylla krav enligt LEH, beskriva hur kommunen avser att fullfölja de åtaganden som beskrivs i Överenskommelse om kommunernas krisberedskap, samt Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar. Styrdokumentet utgår även från de åtgärdsbehov som framkommer genom arbetet med den kommunövergripande Risk- och sårbarhetsanalysen (RSA) för att lyfta fram vilka åtgärder som ska genomföras under mandatperioden.

Enligt Överenskommelse om kommunernas krisberedskap ska styrdokumentet innehålla:

- Övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden
- Övergripande styrning av arbetet med krisberedskap i kommunala förvaltningar, bolag och kommunalförbund.
- Kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys.
- Kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar.
- Vilken planering avseende krisberedskap inom olika områden som kommunen ska ta fram eller uppdatera under mandatperioden.

Enligt överenskommelsen ska kommunen även ta fram:

- Ett reglemente för krisledningsnämnden.
- En instruktion för kommundirektören som ska ange vilka uppgifter som kommundirektören ska ha avseende krisberedskap.
- En övnings- och utbildningsplan för mandatperioden
- En plan för hur kommunen ska hantera extraordinära händelser.

Kommunfullmäktige

Styrdokumentet reglerar krisberedskapsarbetet i samtliga verksamheter i organisationen. Säkerhetsfunktionen (t ex kommunens säkerhetssamordnare) i kommunen ansvarar för framtagande, utvärdering och revidering av styrdokumentet. Revidering sker vart fjärde år, eller på förekommen anledning, och antas av kommunfullmäktige. Respektive förvaltning/kommunalt bolag ansvarar för att följa styrande dokument. Kommunens krisberedskap följs upp och rapporteras årligen till Länsstyrelsen Skåne senast 15 februari året efter uppföljningsåret. Uppföljning görs utifrån indikatorer för uppfyllelse av de preciserade målen i Överenskommelse om kommunernas krisberedskap. Varje kapitel i styrdokumentet inleds, där det är tillämpligt, med det som anges som kommunens uppdrag i LEH, FEH, Överenskommelse om kommunernas krisberedskap och/eller Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar. Till detta beskrivs kommunens mål och aktiviteter för att leva upp till de ställda kraven.

Civilt försvar

LEH innehåller bestämmelser som syftar till att kommunen ska minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred. Utgångspunkten för arbetet med civilt försvar är krisberedskapen och på så sätt uppnås också en grundläggande förmåga till civilt försvar. Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar är ett komplement till Överenskommelse om kommunernas krisberedskap vilket medför att kommunens arbete med civilt försvar därför kan komma att sammanfalla med kommunens arbete med krisberedskap under mandatperioden.

Övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperiod

Samhällsviktiga verksamheter inom kommunens verksamhet måste kunna upprätthållas även under svåra påfrestningar. För detta krävs kännedom om risker och sårbarheter, samt god krisberedskap och förebyggande arbete i form av kontinuitetsplanering.

Hörby kommun ska under mandatperioden:

- Arbeta för att minska risken för och konsekvenserna av oönskade händelser som kan leda till en samhällsstörning eller kris. Detta görs genom arbetet med kommunens risk- och sårbarhetsanalyser för att identifiera och öka kunskapen om risker, sårbarheter och behov. Analysens resultat ska utgöra underlag för beslutsfattare samt ligga till grund för planering, prioritering och beslut om åtgärder. Sektorerna och bolagen kan även använda den kommunövergripande Risk- och sårbarhetsanalysen till sina egna avdelningsinriktade Risk- och sårbarhetsanalyser.

Kommunfullmäktige

- Öka kunskapen om krisberedskap och krishantering. Detta görs genom utbildnings- och övningsinsatser för berörda verksamheter/funktioner/befattningar. Kommunen ska ha en kompetent krishanteringsorganisation som är utbildad och övad i sin funktion.
- Öka hanteringsförmågan vid en samhällsstörning eller kris. Varje verksamhet ska planera för hantering av allvarliga störningar och kriser som kan drabba den egna verksamheten. Detta görs genom att arbeta med kontinuitetsplanering för kommunens samhällsviktiga verksamhet. Resultatet påvisar behovet av åtgärder i form av planering och rutiner samt personella och materiella resurser. Hanteringsförmågan stärks även via utbildnings- och övningsinsatser.
- Öka förmågan att vid en extraordinär händelse kunna samverka med andra aktörer, vad gällande resurser och information. Detta sker genom en aktiv samverkan med andra aktörer inom krisberedskapsområdet och arbete inom det geografiska områdesansvaret.
- Möjliggöra för den enskilde att förbättra sin krishanteringsförmåga. Risk- och sårbarhetsanalysen resultat ska ge underlag för information om kommunens risker och sårbarheter till allmänheten. God kriskommunikation till medborgarna är även en viktig aspekt före, under och efter en kris.

Övergripande styrning av arbetet med krisberedskap inom kommunens organisation och kommunala bolag

2 kap. 1 § LEH: Kommuner ska, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur de ska hantera extraordinära händelser.

3§ LEH: I kommuner ska det finnas en nämnd för att fullgöra uppgifter under extraordinära händelser i fredstid (krisledningsnämnd).

Enligt *Överenskommelse om kommuners krisberedskap* ska:

- Kommunen ta fram ett reglemente för krisledningsnämnden.
- Kommunstyrelsen i instruktionen för kommundirektören ange vilka uppgifter som kommundirektören ska ha avseende krisberedskap.
- Kommunen ta fram en plan för hantering av extraordinära händelser. Planen ska innehålla:
 - hur kommunen ska organisera sig under extraordinära händelser.
 - hur kommunens organisation för krisledning ska bedriva samverkan och ledning i syfte att uppnå inriktning och samordning.
 - vilka lokaler med nödvändig teknisk utrustning för samverkan och ledning som disponeras vid extraordinära händelser.
- Kommunen ta fram en utbildnings- och övningsplan.

Kommunens krisledningsorganisation och ansvar för krisberedskap

I enlighet med det svenska systemet för samhällsskydd och beredskap utgår Hörby kommuns krisberedskap från de tre grundprinciperna:

Kommunfullmäktige

- Ansvarsprincipen: Den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden har motsvarande ansvar vid kris.
- Närhetsprincipen: En kris ska, så långt det är möjligt, hanteras där den inträffar och av dem som är närmast berörda och ansvariga.
- Likhetsprincipen: Organisationen som hanterar krisen ska, så långt det är möjligt, efterlikna ordinarie organisation. Dessa principer innebär att varje förvaltning/sector/kommunalt bolag ansvarar för upprätthållande av verksamheten inom sitt ansvarsområde före, under och efter en samhällsstörning/kris och ansvarar för hanteringen av krisen enligt de bestämmelser som gäller för respektive aktör.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för all verksamhet som avser säkerhet och krisberedskap i kommunen. Säkerhetsfunktionen på kommunledningsförvaltningen stödjer kommunens sektorer och kommunala bolag i detta arbete. Ansvaret för att säkerhets- och krisberedskapsarbete bedrivs i enlighet som detta styrdokument, följer verksamhetsansvaret på alla nivåer. Alla anställda inom Hörby kommuns verksamhet ska aktivt arbeta för ökad säkerhet.

Instruktion för kommundirektör

Kommundirektören är kommunens högsta tjänsteman vid samhällsstörning och under en kris. Ansvarsprincipen är grunden för kommundirektörens agerande. Det innebär att det ansvar som åligger kommundirektören i normala situationer är desamma även vid samhällsstörning eller kris. Kommundirektören är ansvarig för arbetet med krisberedskap, civilt försvar och säkerhetsskydd enligt överenskommelserna mellan MSB och SKR, samt gällande lagkrav. Kommundirektör ansvarar även för kommunens gemensamma strukturer, verksamhetsuppföljning och verksamhetsutveckling för krisberedskap. Kommundirektören ansvarar för ledning och samordning av kommunens verksamhet i händelse av en samhällsstörning där krisledningsnämnden inte träder i funktion. Kommundirektören ansvarar för den centrala krisledningsstaben, och är föredragande för krisledningsnämnden när den aktiveras.

Krisledningsstab

Händelser har olika allvarlighetsgrad vilket påverkar hur de hanteras. Mindre allvarliga händelser hanteras av den drabbade verksamheten. Mer allvarliga händelser eller händelser som påverkar flera olika verksamhetsområden ställer krav på samordning av kommunens insatser. I ett sådant läge aktiveras krisledningsstaben. Krisledningsstaben kan stödja med att till exempel skapa samlad lägesbild och informationsinsats eller att samordna insatser och åtgärder. Ansvaret för att hantera krisen kvarstår dock fortsatt den drabbade förvaltningen/sectorn/bolaget. Krisledningsstabens former och arbete regleras i kommunens Centrala Krisledningsplan.

Kommunfullmäktige

Krisledningsnämnd

Vid en extraordinär händelse kan krisledningsnämnden besluta om att överta hela eller delar av verksamhetsområden från övriga nämnder i den omfattning som är nödvändig med hänsyn till den extraordinära händelsen. Krisledningsnämndens former och arbete regleras i Reglemente för krisledningsnämnd som återfinns i Reglemente för kommunstyrelse och nämnder i Hörby kommun.

POSOM/Krisstöd

Om en större olycka eller kris inträffar i kommunen, eller om kommuninvånare är inblandade i olyckor utanför kommunen, finns ett nätverk av personer (POSOM/Krisstöd) som kan träda in och stötta de drabbade och deras anhöriga. POSOM erbjuder drabbade personer psykiskt och socialt omhändertagande i det akuta skedet och ser till att de som behöver fortsatt krisstöd får vidare hjälp för detta. POSOM består av en ledningsgrupp samt stödpersoner och organiseras under socialnämnden

Kommunala bolag

Kommunala bolag ska medverka i kommunens planering och hantering av samhällsstörningar, processen för Risk- och sårbarhetsanalys, extraordinära händelser och övrigt krishanteringsarbete

Geografiskt områdesansvar

Utöver kommunens egna verksamheter finns externa aktörer med stor vikt för att en samhällsstörning eller kris ska kunna hanteras, d.v.s. aktörer som bedriver annan samhällsviktig verksamhet eller verksamhet i kommunen som har kritiska beroenden. Dessa aktörer ansvarar själva för att säkerställa att den egna verksamheten kan bedrivas under en samhällsstörning eller kris, men kommunen ska i samverkan med berörd aktör aktivt verka för att dessa verksamheter upprätthålls. Samverkan för att hantera detta regleras av det geografiska områdesansvaret. Detta innefattar att kommunen inom sitt geografiska område i fråga om extraordinära händelser i fredstid ska verka för att:

- Olika aktörer i kommunen samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet
- De krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer under en sådan händelse samordnas
- Information till allmänheten under sådana förhållande samordnas

Övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperiod

- Kommunen ska, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur de ska hantera extraordinära händelser (2 kap. 1 § LEH). Beslutas av Kommunstyrelsen senast 231031
- Plan för hantering av extraordinära händelser och vid krissituationer (Central Krisledningsplan) ska utifrån risk- och sårbarhetsanalysens resultat tas fram, beslutas av lägst kommundirektör senast 231231
- Reglemente för krisledningsnämnden skall uppdateras och beslutas av kommunfullmäktige senast 231231.
- Instruktion för kommundirektören skall kompletteras med vilka uppgifter som kommundirektören ska ha avseende krisberedskap, senast 231231. Styrdokument för kommunens krisberedskap innehåller instruktionen för kommundirektören. Dessa uppgifter anges även kommunens centrala krisledningsplan
- Övnings- och utbildningsplan för krisberedskap ska tas fram och beslutas av lägst kommundirektören senast 231231. Kommunens övnings- och utbildningsplan återfinns i Styrdokument Krisberedskap, Hörby kommun 2023 – 2026.
 - Samtliga beslutade dokument ska rapporteras in till Länsstyrelsen på senast angivet datum

Kommunens övergripande process för Risk- och Sårbarhetsanalys

Utvärdering av kris/händelse/övning/utbildning

Erfarenheter från hantering av inträffad händelse/kris och övning/utbildning ska tas tillvara. Varje enskild förvaltning/bolag ansvarar för att utvärdera inträffade händelser och övningar/utbildningar inom den egna verksamheten. Vid händelser då krisledningsstab och/eller krisledningsnämnd aktiverats eller då gemensam övning/utbildning hållits ansvarar säkerhetsfunktionen för att gemensam utvärdering och erfarenhetsåterföring genomförs i erforderlig omfattning.

Rapporteringen i kommunens rapporteringssystem ska användas i analysprocessen och syftar till att minska antalet skador, olyckor och tillbud i kommunen. För att lyckas med detta krävs ett aktivt förebyggande arbete där lärdom av tidigare inträffade händelser och incidenter dras. En noggrann rapportering av inträffade skador ger ett underlag till att identifiera och analysera risker i kommunens verksamheter. Åtgärder kan därefter sättas in på utsatta områden och på sikt kan den totala säkerheten inom kommunen öka. Kunskap om incidenter och skador uppnås genom att:

Kommunfullmäktige

- Den enskilde medarbetaren rapporterar tillbud och skador i kommunens skaderapporteringsystem, samt att
- det finns rutiner för polisanmälan och att polisanmälan görs vid incidenter och skadegörelse

Risk och sårbarhetsanalys

Enligt 2 kap. 1 § LEH ska kommunen analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys.

Enligt överenskommelse om kommunernas krisberedskap ska kommunen:

- Bedriva ett arbete med risk- och sårbarhetsanalys som avser det geografiska områdesansvaret, kommunens organisation samt berörda kommunala bolag och kommunalförbund
- Använda underlaget från risk- och sårbarhetsanalysen i planering och genomförande av åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet samt stärka förmågan att hantera extraordinära händelser
- Efter en inträffad kris utvärdera kommunens hantering, både med avseende på kommunens verksamhetsansvar och det geografiska områdesansvaret. Underlaget ska användas i arbetet med risk- och sårbarhetsanalys

Risk- och sårbarhetsmetod, deltagande och målbild

Syftet med Hörby kommuns RSA-rapport är att ge en tydlig bild över kommunens ambitionsnivå och inriktning med kommande mandatperiods RSA-arbete, där både krishantering, risk- och sårbarhetsreducering, civilt försvar och kontinuitetsarbete tas i beaktande. Målet med RSA-arbetet är att samtliga verksamheter som kommunen har ett ansvar för under kommande mandatperiod ska öka sin robusthet mot kriser och allvarliga/extraordinära händelser.

Metoden för Hörby kommuns Risk- och sårbarhetsanalys (RSA) inför mandatperioden 2023 – 2026 är FOI:s metod ”FORSA”. FORSA-modellen är utvecklad för att stödja svenska kommuner, landsting och centrala myndigheter i deras arbete med RSA.

FORSA-modellen är en kombination av en scenariobaserad och en systembaserad metod. Den ska medverka till att aktörerna får en samsyn om läget men också tillhandahålla faktabaserade beslutsunderlag för åtgärder samt stödja ansvarstagande och initiativ på alla nivåer i samhället (sublokal, lokal, regional och nationell). FORSA-modellen är särskilt användbar eftersom den är utvecklad för att kunna användas på samtliga nivåer i det svenska krisberedskapssystemet.

Arbetet börjar med en systembeskrivning av verksamheten som ska redogöra för de aspekter som är särskilt skyddsvärda, dvs. verksamhetens prioriterade åtaganden samt kritiska beroenden.

Kommunfullmäktige

Sedan används riskscenarier för att analysera sårbarheten i de kritiska beroendena och därmed de prioriterade åtagandena. Scenarier är en naturlig utgångspunkt för mer detaljerade analyser och resultatet leder fram till förslag på åtgärder som gör verksamheten mer robust och bättre på att hantera kriser. Fokus ligger på förebyggande och förberedande åtgärder samt på konkreta skyddsåtgärder för det som är särskilt viktigt, dvs. människor, miljö och egendom. När modellen beskriver konsekvenser gäller det konsekvenser för dessa skyddsvärden. Arbetet är baserat på följande utgångspunkter:

- En organisation består av en eller flera verksamheter
- Verksamheterna har prioriterade åtagande
- Varje prioriterat åtagande behöver ett antal kritiska beroende. Beroendena kan vara interna eller externa

Varje sektor och bolag har fått en grundläggande genomgång vad en Risk- och sårbarhetsanalys innebär på kommunal nivå, att kommunen använder sig utav FORSA-modellen, samt vad som förväntas av varje verksamhet under arbetets gång.

Sektorchefer, bolagschefer och VD har varit inbjudna till RSA-processen, samt fått informationen att inkludera nyckelpersoner i sin verksamhet i processen. Varje verksamhet har en sammanställning över vilka personer som deltagit i processen, samt tilldelats ett eget underlag där de under mötesformer tillsammans med Kris- och säkerhetssamordnaren gått igenom varje block i processen. Metoden har varit att verksamheterna under mötena noggrant gått igenom varje steg i blocken och diskuterat fram svar ur scenario-liknande former. Kris- och säkerhetssamordnaren har funnits med som vägledare och stöd i diskussionerna. Varje sektor och bolag har fått tillgång till sitt egna underlag efteråt för att kunna fortsätta med analys och egna åtgärder, eller exempelvis upprätta interna risk- och sårbarhetsanalys på enhets-, eller avdelningsnivå.

Analysprocessen löper över en fyraårsperiod (mandatperioden) och analysarbetet sker parallellt på verksamhetsnivå i respektive förvaltning/bolag som på kommunövergripande nivå.

Analysarbetet kan, i den mån det är möjligt, samordnas med analys i enlighet med annan lagstiftning och styrande dokument. RSA-arbete på kommunövergripande nivå syftar till att sammanställa RSA-arbetet från förvaltningarna/bolagen och att skapa en bild av vilka åtgärder som ska omhändertas på kommunövergripande nivå samt identifiera eventuella åtgärder som bör lyftas upp till en högre nivå i krisberedskapssystemet. Denna del av RSA-arbetet utförs av säkerhetsfunktionen. Arbetsmaterialet från verksamheternas RSA-arbete analyseras, sammanställs och resulterar i en åtgärdsplan. Målsättningen är att hitta synergier och motverka dubbelarbete mellan verksamheterna. Genom att analysera åtgärderna utifrån ett kommunperspektiv kan exempelvis överlapp i verksamheternas föreslagna åtgärder och möjliga samordningsvinster mellan verksamheterna identifieras. Åtgärdsbehov som framkommer på kommunövergripande nivå sammanställs och omsätts i konkreta aktiviteter samt tas med i

Kommunfullmäktige

arbetet med detta styrdokument. Åtgärderna genomförs sedan av ansvariga enligt kommunens ordinarie rutiner.

Kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar

Enligt 2 kap 7§ LEH ska kommunen verka för att:

1. Olika aktörer i kommunen samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelse arbetet
2. De krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer samordnas
3. Information till allmänheten samordnas

Enligt Överenskommelsens om kommunernas krisberedskap (SKL 18/031001 MSB 2018-09799) ska kommunen:

- Ge aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område möjlighet att samverka i syfte att uppnå samordning av förberedelser inför extraordinära händelser
- Under en extraordinär händelse kunna stå värd för en inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) på lokal nivå, i syfte att verka för samordning av olika aktörers åtgärder
- Ta initiativ till att en samlad lägesbild tas fram i samband med en extraordinär händelse
- Förberedelser inför en extraordinär händelse ske i samverkan med närliggande kommuner och relevanta aktörer utanför det egna geografiska området
- Säkerställa att Viktigt meddelande till allmänheten (VMA) kan sändas via anläggningar för utomhusvarning genom att ljudsändare underhålls

Mål för det geografiska områdesansvaret

Geografiskt områdesansvar innebär att kommunen under en krissituation skall vara det organ som verkar för inriktning, prioritering och samordning av tvärsektoriella åtgärder som behöver vidtas inom det egna geografiska området. Målet för arbetet med det geografiska områdesansvaret är:

- För att skapa förutsättningar att utöva områdesansvar finns ett regionalt krishanteringsråd inom Skåne nordost. Nätverket leds av säkerhetsfunktionerna i kommunerna i Skåne nordost och syftar till att underlätta samverkan genom att övriga krisaktörer identifieras så att kontakter och samverkansformer med dessa aktörer kan upprättas. Rådet arbetar bl.a. för att öka kontakten mellan aktörerna, stödja varandra vid framtagande av risk- och sårbarhetsanalyser samt att före, under och efter en kris vara varandra behjälpliga och informerade om varandras beredskapsförberedelser. Samverkan och nätverk skapar en förståelse för aktörernas organisationer, inneboende

Kommunfullmäktige

förutsättningar och möjligheter att göra insatser. Under mandatperioden ska nätverket hållas aktivt, utvecklas och förändras i takt med omvärldens förändringar.

- Vid en samhällsstörning eller kris krävs en förmåga att kunna skapa en god lägesbild och ett mandat att anpassa kommunens krisledningsorganisation utifrån aktuellt läge. För att möta dessa behov bör det tydliggöras och utses en kommunövergripande funktion; tjänsteman i beredskap (TiB)/ISK, som kan agera dygnet runt alla dagar på året med att ta emot och vidarebefordra information vid en samhällsstörning. Funktionen bör framöver tydliggöras i kommunens Centrala Krisledningsplan.
- Samlad lägesbild för det geografiska området är av stor vikt vid en extraordinär händelse och kräver samordning med andra berörda aktörer. Former och rutiner för samlad lägesbild ska tas fram och implementeras i krisledningsorganisationen under mandatperioden.
- Under en kris eller samhällsstörning är frivilligorganisationer viktiga förstärkningsresurser för kommunen. Dessa kan stärka såväl förmåga som uthållighet hos kommunen. För att kunna samverka krävs i förväg uppgjorda rutiner och kontaktvägar. Kommunens former för samverkan med frivilligorganisationer ska under mandatperioden utvecklas och implementeras i kommunen.
- Utför kontinuerligt underhåll och test, i samverkan med MSB, av kommunens VMA-utrustning. Detta kommer att fortlöpa under mandatperioden.

- *Åtgärder i form av övning och utbildning beskrivs i kommunens Övning- och utbildningsplan.*

Planering avseende krisberedskap

Enligt Överenskommelsen om kommunernas krisberedskap (SKL 18/03101 MSB 2018-09779) kan exempel på planering som kommunen bör ta fram eller uppdatera under mandatperioden vara:

- Planering för personella och materiella resurser som kommunen behöver för att hantera extraordinära händelser, exempelvis:
 - Resursinventering
 - Identifiering av förstärkningsresurser
 - Planering för mottagande av förstärkningsresurser
- Planering för specifika funktioner såsom krisstöd.
- Planering för specifika händelser, exempelvis:
 - Värmebölja
 - Skogsbrand
 - Oljeutsläpp
- Kontinuitetsplaner för kommunens samhällsviktiga verksamheter

Prioriterade områden

- Plan för reservkraft

Kommunfullmäktige

Kontinuitetsplanering för reservkraft ska genomföras med syfte att stärka förmågan att bedriva samhällsviktig verksamhet vid planerade och oplanerade strömavbrott. Planen ska omfatta prioriteringsordning för samhällsviktiga verksamheter med behov av reservkraft, resurser, installation av stationära inkopplingsmöjligheter på prioriterade anläggningar etc. Behov av inventering av reservkraft, samt tydliggöra ansvarsfördelning vid underhåll av reservkraft är även ett av behoven.

- Styrel

Under mandatperioden ska kommunen revidera den planeringsprocess som benämns Styrel och som ska uppdateras kontinuerligt. Styrel bygger på att myndigheter, länsstyrelser, kommuner, privata aktörer och elnätsföretag samarbetar för att identifiera och planera för hur samhällsviktiga elanvändare ska kunna prioriteras vid manuell elförbrukningsfrånkoppling.

- Plan för drivmedelsförsörjning

Behov för bl.a. införskaffande av drivmedel, samt lagerhållning av drivmedel för användning vid kris ska kartläggas.

- Plan för livsmedelsförsörjning

(Kontinuitetsplanering) Identifiering av strategiska kök inom äldreomsorg och förskola- och skolverksamhet, utformning av livsmedelsförråd etc., som kan användas under kris eller höjd beredskap.

- It-säkerhet, Informationssäkerhet och kontinuitet

Flertalet samhällsviktiga verksamheter är beroende av verksamhetsnära IT-system. För att minska riskerna eller konsekvenserna av ett avbrott krävs det att verksamheterna ser över redundansen i IT-systemen samt att det finns planering och rutiner för ett bortfall. Ett löpande kontinuitetsarbete ska påbörjas för informationssäkerhet bland kommunens anställda, samt för de som har ett utpekat ansvar.

- Robusta kommunikationssystem

Vissa sektorer och kommunala bolag har Rakel som kommunikationssystem idag. Under mandatperioden ska rutiner för säkra och robusta kommunikationssystem ses över genom att inventera kommunens Rakelapparater, samt inventering av behov inom våra olika sektorer. Detta är viktigt för att undvika svårigheter att nå kritiska funktioner under kris. Under mandatperioden ska även kontinuitetshandlingen- och planeringen fortsätta för en kriskommunikationsapp som kommunen använder idag i vissa verksamheter.

- Säkerhetsskydd

Kommunfullmäktige

Under mandatperioden ska fortsatt arbete och utbyggnad av säkerhetsskydd ske inom kommunen- översyn av Säkerhetsskyddsanalys, utbildning och utvecklingsarbete inom området. Inventering av utbyggnad i skolor med avseende pågående dödligt våld (PDV), terroråd/handlingar ska ses över. Säkerhetsskyddet omfattar bland annat insynsskydd och passagesystem.

- Trygghetspunkter vid kris

Under mandatperioden ska formerna för trygghetspunkter (lokaler för allmänheten att komma till för att få information etc. vid en samhällsstörning) ses över. Trygghetspunkterna bör utses utifrån kapacitet, reservkraft, geografisk placering, tillgänglighet, faciliteter etc.

- Viktigt meddelande till allmänheten – VMA

Fortsatt underhåll och prov av anläggning för utomhusvarning (VMA) som behövs för höjd beredskap. Räddningstjänsten ansvarar för underhåll och prov enligt:

- Årlig kontroll på samtliga anläggningar för att kontrollera funktion.
- Vart 4:e år görs – och utvändigt besiktning av tryckkärl (förutom de som ersatts med elektroniska anläggningar)
- Kontinuerlig bevakning av ljudsändarnas status görs på räddningstjänsten via datautrustning som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap tillhandahåller.
- Första helgfria måndagen i Mars, Juni, September, December genomförs test av samtliga ljudanläggningar.

Höjd beredskap/Civilt försvar

3 kap. 1§ LEH: Kommunen ska vidta de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap.

3 kap. 4§ LEH: Kommunstyrelsen skall under höjd beredskap verka för att den verksamhet som bedrivs i kommunen av olika aktörer samordnas och för att samverkan kommer till stånd mellan dem som bedriver verksamheten. (Se avsnitt Geografiskt områdesansvar)

3 kap. 5§ LEH: Kommunen skall under höjd beredskap hålla den myndighet som regeringen bestämmer informerad om beredskapsläget och de övriga förhållanden som har betydelse för det civila försvaret i kommunen.

4§ FEH: Varje kommun ska ha de planer som behövs för verksamheten under höjd beredskap. Dessa skall innehålla uppgifter om den verksamhet som är avsedd att bedrivas under höjd beredskap. Av planerna skall också framgå krigsorganisationen, den personal som skall tjänstgöra i denna och vad som i övrigt behövs för att kommunen skall kunna höja sin beredskap och bedriva verksamheten under höjd beredskap.

Enligt Överenskommelsen om kommuners krisberedskap ska kommunen:

Kommunfullmäktige

- Säkerställa att Viktigt meddelande till allmänheten (VMA) kan sändas via anläggningar för utomhusvarning genom att ljudsändare underhålls.

Enligt Överenskommelsen om kommuners krisberedskap ska kommunen:

- Kommunen under perioden påbörja en planering för sina uppgifter inom totalförsvaret. Planeringen ska avse den verksamhet som kommunen ska bedriva under höjd beredskap samt dess krigsorganisation och krigsplaceringar.
- Kommunen informera berörda lokala aktörer om arbetet med beredskapsförberedelser och möjligheter till samverkan på lokal nivå. (Se avsnitt Geografiskt områdesansvar)
- Nyckelpersoner i kommunens organisation under perioden genom utbildning ges kunskaper om höjd beredskap och totalförsvaret. Med nyckelpersoner avses minst kommunstyrelse och kommunledning.
- Kommunen utbilda och öva kommunstyrelsen i uppgiften att under höjd beredskap ansvara för kommunens ledning.
- Kommunen ha en säkerhetsskyddschef.
- Inneha en säkerhetsskyddsanalys samt analysera prioriterade delar av kommunens verksamhet.
- Kommunen ha rutiner och materiel (säkerhetsskåp m.m.) för att kunna hantera uppgifter som omfattas av sekretess och som rör Sveriges säkerhet utan att de röjs, ändras eller förstörs.
- Kommunen medverka vid införandet av ett tilldelat tekniskt system för informationsutbyte.
- Kommunen i samverkan med länsstyrelsen implementera rutiner för rapportering och för lägesbilder.

Civilt försvar och höjd beredskap i Hörby kommun

Kommunen ska under mandatperioden följa utvecklingen och arbeta utifrån den nationella och regionala planeringen kring återupptagande av det civila försvaret. I detta ligger åtgärder i fråga om planering och inriktning av verksamheten, krigsorganisation samt användning av tillgängliga resurser som är nödvändiga för att kunna fullgöra uppgifterna inom totalförsvaret.

Säkerhetsfunktionen i kommunen ansvarar för att följa utvecklingen och föra kunskapen vidare till berörda verksamheter. Kommunen ska även öka den generella kunskapen om kommunens uppgifter och ansvar under höjd beredskap. Kommunen ska tillse att kommunstyrelse och kommunledning får erforderlig kunskap om höjd beredskap och totalförsvaret och ges möjlighet att övas i uppgiften att ansvara för kommunens ledning under höjd beredskap. Detta regleras i kommunens Övnings- och utbildningsplan för krisberedskap.

Statlig ersättning

Enligt 5 kap. 1 § LEH ska kommunen få ersättning av staten för kostnader för förberedande uppgifter som de utför enligt 2 och 3 kap. LEH. De fördelningsprinciper som baseras på

Kommunfullmäktige

invånarantal ska utgå från invånarantalet den 1 november 2022. Ersättningen betalas ut av MSB senast den 30 juni respektive år. Kommunen behöver inte fakturera utan MSB går ut med information till respektive kommun inför utbetalningen.

Kommunerna för ersättning enligt följande fördelningsprinciper:

- Grundbelopp

För att hålla en funktion med erforderlig kompetens för samordning av kommunens uppgifter i krisberedskapssystemet.

- Verksamhetsersättning

För genomförande av uppgifterna planering, risk- och sårbarhetsanalys, geografiskt områdesansvar, utbildning och övning, samt rapportering utbetalas 18,75 kr per invånare. Hela denna ersättning får användas för lönekostnader.

- Ersättning för utomhusvarning

Kommunen får en årlig ersättning för de ljudsändare som finns i respektive kommun för att finansiera kostnader för drift och underhåll samt för att genomföra kvartalsvisa tester av utrustningen.

- Rakelsubvention

I syfte att stimulera kommunernas anslutning till det gemensamma radiokommunikationssystemet Rakel, och därmed öka förmågan till samverkan inom kommunen och mellan kommunen och andra aktörer vid en inträffad händelse, avsätts 27 mnkr per år för att subventionera kommunernas abonnemangspriser för Rakel under perioden enligt nedan:

- grundabonnemang i Rakel fastställs till 6 000 kr per år.
- telematikabonnemang för styrning av utomhusvarning (VMA) via Rakel fastställs till 625 kr per år. Priset avser även kommunala bolag och kommunalförbund som bedriver verksamhet inom de kriterier som anges i förordning (2003:396) om elektronisk kommunikation

- Extra medel för 2023

Utöver fördelningsprinciperna ovan tillförs kommunerna ytterligare medel för år 2023. Dessa medel fördelas enligt följande:

- Samtliga kommuner får ett extra grundbelopp på 31 000 kr.
- Resterande medel fördelas med 0,70 kr per invånare. Ersättningen får användas i enlighet med Anvisningar för användning av statlig ersättning för kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar.

Åtgärd	Ansvarig	Genomförande [tidsperiod]
Revidering av reglemente för krisledningsnämnden	Kanslienheten, Kris- och säkerhetssamordnare	Klart januari 2023
Instruktion för kommundirektören om uppgifter avseende krisberedskap	Kris- och säkerhetssamordnare	Klart april 2023
Revidering av plan för hantering av extraordinära händelser och vid krissituationer (Central Krisledningsplan)	Kris- och säkerhetssamordnare	Klart april 2023
Framtagande av övnings- och utbildningsplan gällande krisberedskap	Kris- och säkerhetssamordnare	Klart april 2023
Uppdatera och utveckla kriskommunikationsplan	Kommunikationsenheten	Genomförande under 2023
Implementera former och rutiner för TiB/ISK	Säkerhetsfunktionen tillsammans med Räddningstjänsten	Genomförande under 2023 och 2024
Fortsatt underhåll och prov av anläggning för utomhusvarning som behövs för höjd beredskap (VMA)	Räddningstjänsten	Kontinuerligt
Årligt deltagande i nationella informationskampanjen "Krisberedskapsveckan"	Säkerhetsfunktionen och kommunikationsenheten	Kontinuerligt

Implementera former för samverkan med frivilligorganisationer inom krisberedskap och civilt försvar	Säkerhetsfunktionen	Kontinuerligt
Kontinuitetsplanering för reservkraftförsörjning	Kommunservice tillsammans med säkerhetsfunktionen	Genomförande under stående mandatperiod, start 2023- till 2026
Kontinuitetsplanering för drivmedelsförsörjning och robust livsmedelsförsörjning	Kommunservice tillsammans med säkerhetsfunktionen	Genomförande under stående mandatperiod, start 2023- till 2026
Kontinuitetsplanering för nödvatten och -distribution.	Mittskånevatten, säkerhetsfunktionen tillsammans med berörda sektorer	Genomförande under 2023
Öka kommunens kunskap inom Informationssäkerhet	Informationssäkerhetsansvarig, IT-enheten och säkerhetsfunktionen	Kontinuerligt respektive kontinuitetsplanering under 2023 - 2024
Inventering och revidering av trygghetspunkter	Säkerhetsfunktionen	Klart 2025
Uppdatering och revidering av planeringsprocessen Styrel	Säkerhetsfunktionen tillsammans med berörda sektorer	Kontinuerligt i och med Styrels planeringsomgångar
Samverkansråd inom SKNO för krisberedskap, civilt försvar och säkerhetsskydd hålls aktivt och utvecklas i takt med omvärldens förändringar	Säkerhetsfunktionen	Kontinuerligt

Uppdatering och revidering av säkerhetsskyddsanalys	Säkerhetsfunktionen	Klart 2022, nästa revideringsperiod år 2024
Förbereda utrymme och skapa rutiner för erforderlig teknisk utrustning för hantering av uppgifter som omfattas av sekretess och rör Sveriges säkerhet	Säkerhetsfunktionen	Kontinuerligt
Följa utvecklingen och arbeta med Totalförsvaret	Säkerhetsfunktionen	Kontinuerligt

Utbildning och Övningsplan Hörby kommun

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har kommit överens om att kommunerna ska ta fram en utbildnings- och övningsplan (Förlängd Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022/2023).

Syftet med denna utbildnings- och övningsplan är att beskriva hur kommunen ska arbeta med utbildningar och övningar under stående mandatperiod. Syftet är sedermera att på lång sikt och kontinuerligt förbättra förmågan att bedriva samhällsviktig verksamhet under samhällsstörningar, kriser, extraordinära händelser samt höjd beredskap.

- Kommunen ska ta fram en utbildnings- övningsplan
- Planen ska vara beslutad senast 31 december under mandatperiodens första år
- Kommunen ska regelbundet utbilda och öva krisorganisationen. Även beredskapsfunktionen inom till exempel kommunaltekniska försörjning och krisstöd ska vara utbildade och övade
- Kommunen ska genomföra och utvärdera minst 2 övningar under mandatperioden
- Krisledningsnämnden och tjänstemannaledningen ska övas minst 2 gånger på mandatperiod
- Kommunen ska, om tillfälle ges, delta i planeringen, genomföra och utvärdera samverkansövningar på regional eller nationell nivå som avser framtida kriser

Kommunfullmäktige

Genomförande [tidsperiod]	Deltagare	Övning/Utbildning	Utvärdering
VT 2023	Ledningsgrupp, förtroendevalda samt övriga relevanta tjänstemän (säkerhetsfunktionen, kriskommunikatör, nyckelpersoner inom samhällsviktig verksamhet)	<u>Utbildning</u> Totalförsvarsdag 2a februari.	Genomförd
VT 2023	Ledningsgrupp POSOM	<u>Scenarioövning</u> POSOM 24e april	Genomförs
HT 2023	Krisledningsnämnd (KSAU)	<u>Scenarioövning</u> Svår kris/aktivering av krisledningsnämnd	Genomförs
VT 2024	Krisledningsstab ink. Nyckelpersoner	<u>Scenarioövning</u> Höjd beredskap (krigsorganisation)	Genomförs
HT 2024	Krisledningsstab ink. Nyckelpersoner	<u>Utbildning</u> Krisberedskap	Genomförs
2025	Kommunstyrelsen	<u>Utbildning</u> Höjd beredskap	Genomförs
2026	Krisledningsstab och nyckelpersoner	<i>Utbildning, ev. behovsövning</i>	Genomförs